

Sách Gióp trong Cựu Ước, Một Thoáng Nhìn Khái Quát

1- Sách Gióp kể chuyện cuộc đời ông Gióp, được coi là một kiệt tác văn chương mà không biết tác giả là ai. Văn hào Pháp Victor Hugo cho rằng: "Sách Gióp là một tác phẩm vĩ đại nhất của trí óc con người". Còn thi sĩ Alfred Tennyson người Anh gọi đó là "một thi phẩm tuyệt tác trong văn học cổ đại cũng như hiện đại". Có điều không võ đoán suy rằng ông sống vào thời kỳ với các tổ phụ của Cựu Ước vì nhận thấy bối cảnh gia đình và cách thức thờ phượng trong thời ông giống với thời kỳ này. Sách Gióp thuộc loại thi ca và giáo huấn, trình bày theo hình thức đối thoại xung quanh chủ đề "Thiên Chúa là Đấng Toàn Năng, tạo dựng, an bài và công minh", đặt ra những vấn nạn con người đối diện sự đau khổ và sự chết, từ đó con người phải có cách sống sao cho đẹp lòng Chúa.

* **Ông Gióp là người lương thiện**, tuy rất giàu có, nhưng không vì vậy mà sống phóng túng, ông rất ngay thẳng chính trực, một lòng trung tín với Chúa. Ngay chương dẫn nhập đã kể như vậy khi Chúa phán với Satan:

"Người nhìn thấy Gióp ta không?
Chẳng ai giống nó, chính công vẹn tròn,
Nó hằng kính sợ, tôn vinh Chúa
Làm điều lành, tránh đũa ác tâm. (1:8)

* **Cuộc đời ông chông chắt những tai họa**, mất mát bi thương, mất hết của cải, bệnh tật phong cùi, vợ và bạn bè bỏ rơi. (1:13-19; 17:1, 11-16)

* **Nhưng ông vẫn nuôi niềm hy vọng:**

Kìa xem như cả gốc cây
Còn nuôi hy vọng có ngày xanh tươi.
Dẫu cây chặt bỏ đi rồi,
Không ngừng nảy lộc đâm chồi mọc ra. (14:7)

Và ông tin rằng đức công chính của mình sẽ được Thiên Chúa biết đến mà đoái nhìn:

"Chính tôi sẽ ngắm nhìn Người,
Mắt tôi thấy rõ, phải người lạ đâu!
Lòng tôi mong ước từ lâu,
Mỏi mòn trông ngóng nói sao cạn lòng! (19:27)

* **Tuy nhiên, trong đau khổ cùng cực, cũng có lúc ông thờ than, nhưng vẫn quả quyết mình là người vô tội, công chính vẹn toàn**, như lời ông Ê-li-hu, một nhà khôn ngoan đã lên tiếng chỉ trích ông:

"Ông Gióp quả có thờ than:
"Tôi công chính, sao Chúa còn bỏ tôi?"
"Tôi ăn ở chính trực đấy thôi,
Mà sao Chúa bảo là người dối gian?"

Tôi bị thương tích đớn đau,
Dù tôi chẳng phạm tội nào bấy nay." (34:5-6)

Ông Ê-li-hu còn nói thêm:

"Ông coi mình chính trực chẳng?
Khi ông minh oan trước nhan thánh Người?
"Vậy ông Gióp nghĩ lại coi,
Ông toàn nói chuyện xa vời không đâu,
Thiếu điều hiểu rộng biết sâu,
Vòng vo rỗng tuếch, hư văn dài dòng. (35:1-2, 16)

*** Sau cùng được Đức Chúa phán dạy (38-39), ông tỏ lòng sám hối ăn năn,** và như chương 42 kết sách, ông được Thiên Chúa đoái nhìn. Ông Gióp thưa với Đức Chúa rằng:

"Con biết Ngài có thể làm được mọi sự,
Ý Ngài đã định, không gì ngăn cản chống cự lại đâu.

Vâng, con đã nói dù con không hiểu biết,
Những điều kỳ diệu, siêu việt quá đi!

"Trước kia con chỉ biết Ngài,
Vì nghe nói lại về Ngài mà thôi.
Giờ đây, con mục kích rồi.
"Con xin rút lại những lời trước đây,
Sấp mình trên tro bụi này,
Con xin thống hối lòng đầy ăn năn."

*** Nên Chúa đã khôi phục những gì ông đã mất mát và ban cho ông thật nhiều phúc ân:**

"Sau khi đã chia gia tài,
Đời ông còn được kéo dài thêm hơn:
Thêm một trăm bốn mươi năm
Bên con cháu chắt tới luôn bốn đời.
"Bấy giờ ông mới qua đời,
Tuổi đời đại thọ có ai sánh tày?"

2- Sách Gióp được coi là kiệt tác văn chương vì nêu lên những điều thực tiễn cốt lõi sau đây:

*** Vì Satan là thần dữ, Chúa giới hạn quyền hành của nó,** Chúa cho phép nó gây tai họa, nhưng không được phạm đến linh hồn người ta, như chương dẫn nhập đã xác minh:

"Sa-tan nghe Chúa phán rằng:
Được! Của cải nó, cho người sẵn sàng đụng đến,
Nhưng hồn nó, ta cấm người bèn màng ghen!
Nghe Chúa phán, Sa-tan bèn rút lui."

*** Thái độ phải có khi đối diện đau khổ, tai ương.**

Tại sao Chúa để cho người lương thiện phải chịu tai họa và đau khổ? Các bạn ông cho rằng tại vì ông phạm tội. Đây là hình phạt Chúa giáng cho ông. Quan niệm nhân quả này cho đến ngày nay, vẫn thấy phổ cập trong quần chúng, khi gặp tai họa họ hay kết luận "Trời phạt đó!", vì họ vẫn nằm lòng câu ca dao: "Ở hiền thì lại gặp lành, Hễ ai ở ác tội dành vào thân"

Nhưng trái lại, ở đây, đó là Chúa thương, như người cha "yêu con cho roi cho vọt, ghét con cho ngọt cho bùi". Đau khổ chính là cách Chúa cho gặp thử thách để dạy dỗ mà giác ngộ nhận ra lòng Chúa thương xót hầu làm cho tâm hồn được thanh khiết, cho linh hồn trở nên mạnh mẽ. (ch 32-37)

*** Thái độ khi đối diện cái chết:**

*** sẵn sàng xin vâng thánh ý Chúa** vì "kiếp thân tro bụi lại trở về bụi tro".

Ông Gióp trời dậy, xé áo ngay lập tức,
Cạo đầu, sì sụp, ông sắp mình xuống đất, mà rằng:
"Thuở lòng mẹ, đã trần truồng,
Giờ tôi cũng sẽ về luôn trần truồng.
Chúa ban vì Chúa đoái thương,
Nay Ngài lấy lại, tán dương danh Ngài!" (1:20)

*** Chết rồi con người sẽ đi đâu?**

Và Ông Gióp đã hỏi:

"Con người khi chết khác hơn
Xác nằm bất động sẽ còn đi đâu?" (14:10)
Con người khi chết, thân xác thành mục nát, nhưng linh hồn bất diệt, sẽ phục sinh, như gốc cây già cỗi được tưới nước sẽ mọc thêm nhánh cành xanh tươi:

"Kìa xem như cả gốc cây
Còn nuôi hy vọng có ngày xanh tươi.
Dẫu cây chặt bỏ đi rồi,
Không ngừng nảy lộc đâm chồi mọc ra.
"Dẫu cho dưới đất rễ già,
Ở trên mặt đất, tưởng là chết khô;
"Nhưng khi có nước tưới vô,
Đâm chồi vươn nhánh như là cây non. (14: 7-9)

Linh hồn khi ấy hướng về cuộc sống vĩnh cửu trên nước thiên đàng, nếu còn vướng mắc tội phạm làm mất lòng Chúa thì phải vào nơi luyện ngục để thanh tẩy mong chờ được Chúa đón nhận hưởng nhan thánh Người:

"Ôi, nếu Ngài muốn giấu con vào miền âm phủ
Cho đến khi nào cơn giận dữ Ngài nguôi.

Ước chi Ngài định cho con thời hạn ở nơi giam đó,
Để rồi sau đó, Ngài lại nhớ tới con!
"Vì khi xác đã đem chôn,
Nếu mà sống lại, phỏng còn được sao?
Thì trong suốt lúc gian lao,
Con mong Ngài cứu, nói sao cho vừa?
"Bấy giờ Ngài gọi, con thưa,
Vì Ngài khao khát ước mơ mỗi mồn,
Những mong ngấm lại đứa con,
Công trình Ngài đã vui lòng dựng nên." (14: 13-15)

"Tôi tin Đấng Cứu Chuộc tôi,
Là Đấng hằng sống, và Ngài phục sinh,
Ngài trở lại trong quang vinh,
Trên trái đất, Ngài uy linh trị vì.
"Thịt da tôi sẽ mất đi,
Xác thân tôi cũng tiêu di chẳng còn.
Nhưng trong thân xác còn hồn,
Tôi còn thấy Chúa, thấy nhan thánh Người. (19:25-26)

*** Thái độ phải có trong cuộc sống đời này:**

*** Phải ăn ở công chính:**

Điều tôi đã thấy rõ ràng,
Càng gieo đau đớn, lại càng đón đau.
Người trồng tai họa hại nhau,
Sẽ thu oan trái, sẽ giàu họa tai. (Ch. 4:8)

*** Phải tin cậy và yêu mến Chúa, tuân giữ lời Chúa dạy,
lánh xa đảng tội lỗi (ch 16-17; 19; 21:14-16).**

"Tôi tin Đấng Cứu Chuộc tôi,
Là Đấng hằng sống, và Ngài phục sinh,
Ngài trở lại trong quang vinh,
Trên trái đất, Ngài uy linh trị vì. "(19:25)

*** dẹp bỏ lòng kiêu ngạo, sống đức vâng phục khiêm
nhường (ch 40,1-5)**

"Vâng, nào con có là chi
Trả lời Ngài, biết nói gì sao đây?
Con đành chỉ bết đưa tay
Để con che miệng môi này mà thôi." (40:5)

Tóm lại đó là những tư tưởng phản ánh Thánh Vịnh cũng như lời các ngôn sứ và Tin Mừng. Sách Gióp đầy dẫy những tư tưởng và lời giảng huấn như thế. Chúng tôi cố gắng diễn thơ sách Gióp để cống hiến độc giả tìm về nguồn mạch khai trong thánh kinh. Xin mời độc giả đón đọc "**SÁCH GIÓP DIỄN CA**" trong các trang mạng kế tiếp.

Ben. Đỗ Quang-Vinh